

SEURAKUNTATALOT VALTAKUNNALLISENA ILMIÖNÄ

Juhana Lahti 7.10.2021

Seurakuntatalot / -keskukset / -kodit

- Suhde kirkkorakennukseen lähtökohta
 - Monitoiminnallisuus: työpaikkoja, vierailukohteita, asuntoja, harraste- ja tapahtumatiloja...
 - Paikallisten yhteisöjen itselleen toteuttamia tiloja, joilla on usein tavoitteena myös ilmentää henkistä (kulttuurirakennukset).
 - Rakennuksia, jotka ovat lähellä ihmistä elämän erilaisissa vaiheissa (terveyskeskukset ja sairaalat).
 - Ne ovat kaikille avoimia (kirjastot).
 - Ne usein palvelevat laajasti yhteisön tarpeita (monikäyttöisyys).
 - Seurakuntien rakennusperintöön liittyy olennaisesti elämän kaareen liittyvät seremoniat ja muistaminen.
- Näin olleen myös rakennuksien kohdalla korostuu niiden luonne sekä muistamisen että kollektiivisen muistin paikkoina (museot ja arkistot).

Valtakunnallinen ilmiö

- Painopiste 1900-luvun jälkipuoliskolla
- Ainakin 650 kohdetta Suomessa (kunnantalot) (valistunut arvio 700-800)
- Seurakuntakeskukset palvelevat paikallista yhteisöä, mitkä tekijät nostavat valtakunnallisesti merkittäväksi?
- Laaja kirjo rakennuksia: koko, suunnittelu, käyttö...
 - ”kaupunginosakirkoista” (esim. JKL) ja monitoimirakennuksista (esim. Alppilan kirkko Helsingissä), omakoti-/rivitalojen kaltaisiin (esim. Teisko Tampereella)

Lohjan seurakuntakeskus / Aarne Ervi 1951

Rakennustyyppinä monitahoinen

- Koko ja mittakaava
 - Sisätilojen merkitys
 - Suhde kirkkoon / aikaisempaan rakennukseen (esim. laajennukset)
 - Sijaitseeko kirkko lähellä / sijaitseeko kirkon kanssa samalla tai vierekkäisellä tontilla
 - Rakennuksen sijainti ja luonne suhteessa ympäristöön (esim. taajamassa)
 - Suunnittelu / arkkitehtuurin hengellis-esteettinen motivaatio
- Tarkoituksena tuottaa Rakennettu hyvinvointi -sivustolle osio seurakuntataloista

www.rakennettuhyvinvointi.fi

Seurakuntien rakennukset

Evankelis-luterilainen kirkko vahvisti rooliaan yhteiskunnassa ja seurakuntalaisten arjessa. Rakentaessaan kaupunkien asuinalueille lähiökirkkoja ja työkeskuksia, kirkon tuntumaan seurakuntataloja ja järvimaisemaan leirikeskuksia kirkko haki uudella tavalla paikkaansa yhteisöissä. Seurakuntien rakennuksista ja ympäristöistä tuli merkittävä osa seurakuntalaisten arkea.

AIHEALUE

Seurakuntien rakennukset ^

Siunauskappeli rakennustyyppinä

Suomalaista kirkkoarkkitehtuuria 1917–1970

Museovirasto

